

PACTE PER BARCELONA

**LES PROPOSTES DE LES ENTITATS
DE LA CIUTAT**

JULIOL 2020

1 | PROPOSTES ASSOCIATIVES AL PACTE PER BARCELONA

Aquest és un document de propostes que intenta recollir les principals aportacions que una sèrie d'organitzacions de la ciutat de Barcelona volem fer arribar conjuntament al Pacte per Barcelona.

Al llarg de les darreres setmanes, amb l'impuls de la FAVB, la Fede.cat i el Consell d'Associacions de Barcelona hem elaborat aquest recull d'aportacions concretes de més de 20 organitzacions de la ciutat:

- ✓ Consell d'Associacions de Barcelona
- ✓ Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
- ✓ La Fede.cat
- ✓ Federació Catalana de Voluntariat Social
- ✓ Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta
- ✓ Xarxa ArtiBarri
- ✓ ECAS – Entitats Catalanes d'Acció Social
- ✓ Federació ECOM
- ✓ Coordinadora d'Entitats del Poble-Sec
- ✓ Plataforma de Gestió Ciutadana
- ✓ Federació d'Associacions Culturals i Educatives per a persones Adultes-FACEPA
- ✓ Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya – FATEC
- ✓ Federació d'Ateneus de Catalunya
- ✓ Taula d'Entitats de Sarrià
- ✓ Calàbria 66
- ✓ Federació d'Associacions, Entitats i Comissions d'Hostafrancs,
- ✓ Ecologistes en Acció
- ✓ Sostre Cívic
- ✓ Federació Catalana de Drogodependències.

2 | UNA REFLEXIÓ GENERAL

La pandèmia de la Covid-19 ha generat una situació sanitària crítica, però també social i econòmica. Hem passat d'una pandèmia sanitària a una pandèmia social. Ningú esperava que tinguéssim un problema sanitari tan fort i tan sobtat, amb efectes tan greus en molts àmbits, si bé val la pena recordar que totes les crisis ens agafen desprevinguts. Va passar també amb la crisi financera de 2008, i moltes veus del camp de l'economia, l'ecologia i de molts altres camps ja havien indicat llavors que el nostre model econòmic i social està exposat a molts factors que poden generar una greu devastació.

El gener de 2020 havíem experimentat, a escala molt menor, l'efecte del temporal Glòria, una situació repetida els darrers anys, que podríem considerar un altre avís de la varietat de problemes als què estem exposats.

La pandèmia i les respostes per fer-li front han posat de manifest les principals mancances i debilitats de la nostra ciutat i han fet més palesa la crisi d'un model de ciutat. També la seva capacitat de reacció per fer-li front, començant per tots els sectors mobilitzats per frenar la crisi sanitària i per garantir que la ciutat funcionés amb certa normalitat (serveis públics essencials, subministraments bàsics...) i pal·liar els múltiples problemes que s'anaven presentant, sense oblidar la mobilització de molt voluntariat, en les condicions complicades del confinament, per arribar allà on feia falta, així com el comportament cívic i responsable de la gran majoria de persones que han actuat amb el civisme que se'ls hi demanava. Volem posar en valor aquesta feina feta per moltes organitzacions i milers de persones durant els moments més durs d'aquesta crisi i n'exigim un reconeixement.

En aquest context, entenem que la proposta de Pacte per Barcelona té la virtut d'intentar mobilitzar el conjunt de la població, començant per la més organitzada, per desenvolupar un conjunt d'accions que ens permetin superar aquest mal tràngol i permetre que les coses vagin millor en el futur, per si hem de fer front a una altra emergència, que ens agafi en millor situació.

Entenem que un Pacte de ciutat que pretén aplegar molta gent diversa requereix arribar a un cert diagnòstic compartit o, si més no, trobar propostes que intentin integrar perspectives diverses. Ningú pot pretendre obtenir tot el que creu que és més bo per a ell. Estem en una societat d'una enorme complexitat que ens obliga a trobar respostes que tinguin en consideració la diversitat de situacions i demandes contraposades i trobar-ne una síntesi que pugui funcionar. D'altra banda, es fa difícil no fer extensives moltes de les actuacions a l'àmbit metropolità.

En aquest sentit volem introduir el nostre diagnòstic, en el què volem fer esment de les mancances, problemes que fa molt temps que entitats, moviments socials de la ciutat estem denunciant i que ara la pandèmia ha fet més evident.

La proposta de Pacte per Barcelona tracta de generar un conjunt d'acords que permetin recuperar la ciutat un cop superada l'emergència sanitària, malgrat que la pandèmia pot tardar temps a resoldre's.

Aquesta diagnosi evita considerar que la pandèmia no ha fet més que posar en una situació crítica un model econòmic i social que ja tenia molts problemes i que potencialment estava abocat a generar-ne de molt greus quan algun element previsible o imprevisible generés una tensió intensa. Molts d'aquests problemes havien estat posats en evidència per diversos moviments i entitats socials i ara s'han mostrat amb tota la seva cruïsa i intensitat. Per destacar els més importants:

- La creixent especialització de la ciutat en uns pocs sectors d'activitat, especialment del turisme, que ara pot ser un factor d'agreujament de la situació en la mesura que és potencialment una de les activitats més afectades per l'impacte de la pandèmia. Al mateix temps, s'ha vist que l'excessiva pèrdua d'activitat industrial ha posat de manifest les dificultats d'abastiments bàsics per fer front a l'emergència (i també ha fet evident la importància de la cooperació per revertir algunes situacions).
- El debilitament del sector públic, fruit de retallades i privatitzacions i d'un insuficient sistema fiscal que ha generat i multiplicat els problemes sanitaris, el de totes les activitats de cures i que ara es comença a evidenciar en el teixit social, que sovint ha d'actuar de para-xocs, i un sistema educatiu que ha de poder treballar des de la immediatesa enfocant cap al llarg termini. Els efectes de la pandèmia els tindrem ara en els sistemes sanitari (inclosa la salut mental), educatiu, de cures i de benestar.
- Les enormes desigualtats originades en el sistema econòmic i en moltes polítiques (laborals, fiscals, migratòries) i que té la seva expressió més crua en la pobresa severa. Fa anys que sabem que a la nostra ciutat hi ha una capa important de treballadors i treballadores pobres, persones amb ocupacions informals, aturades de llarga durada. La crisi sanitària, econòmica i social ha expandit aquesta situació generant col·lectius que no s'han pogut integrar en els sistemes de protecció creats per a l'ocasió (ERTO's). Han crescut les demandes d'aliments, de material escolar, d'accés a internet, de pagaments de rebuts d'aigua, llum i gas.
- Col·lectiu migrant: la situació que ha generat la COVID-19 deixa fora de l'accés a la sanitat pública moltes persones en situació de manca de papers per problemes amb l'empadronament, persones que són els nostres veïns i veïnes, als qui aquesta situació els obliga a accedir a llocs de feina informal irregular. Aquesta situació pot veure's agreujada amb l'arribada de més persones, a causa de la crisi que es visqui

als seus països d'origen. És alt el risc de brots racistes i xenòfobs, alimentats per discursos de 'primer els de casa', que obviïn que el problema no coneix fronteres i que es tracta de posar les persones al centre, amb una atenció especial als menors o just majors d'edat en situació de carrer.

- Crisi de l'habitatge amb diferents impactes: *sensellarisme*, mobbing immobiliari, increments desorbitats de lloguers, *infrahabitatges*, gent vivint en habitacions, a causa del predomini d'un model especulatiu i amb insuficiència de polítiques públiques. Una crisi que ve de lluny i que el confinament no ha fet més que agreujar.
- Crisi ambiental sovint no percebuda adequadament. Tenim greus problemes locals com la contaminació atmosfèrica, bàsicament derivada del model de transport, les restes d'amiant i altres contaminants, el problema dels residus. Comencem a percebre alguns impactes de l'escalfament global en forma de tempestes que quasi cada any erosiona el front marítim. Però hi ha massa estudis ambientals que avisen que els impactes poden ser molt més grans, en molts terrenys, i cal reorientar moltes coses.
- Tenim enormes desigualtats de gènere que es manifesten de formes molt diverses. El confinament ha fet aflorar encara més els problemes de conciliació de la vida laboral i familiar amb l'experiència d'habitatges inadequats, activitats de cura i teletreball. Encara no coneixem prou bé l'impacte sobre la violència de gènere, però alguns indicadors són preocupants.
- La principal víctima d'aquesta crisi ha estat la tercera i quarta edat. En primer lloc, hem de fer una crítica explícita de l'estat de les infraestructures, serveis i recursos per a la gent gran. Sobretot ha estat vergonyós el nombre de víctimes a les residències de tercera edat. No ens ho podem permetre! D'altra banda, en relació a la gent gran, la tercera i quarta edat, que a banda d'haver estat les principals víctimes, han patit discriminacions relacionades amb l'edatisme i maltractaments i situacions de violència que resten amagades en l'àmbit familiar.
- L'esclatxa digital, en aquest període de pandèmia més que mai, es mostra com un nou i greu problema que genera segregació, molta segregació i desigualtats: per "analfabetisme" virtual o telemàtic, de molts sectors socials, i per impossibilitat d'adquirir eines (ordinadors, tauletes, dispositius...) per part de milers de famílies. Si el futur és en gran part digital, i és una evidència que la part més vulnerable de la societat té greus problemes d'accés, és urgent revertir aquesta desigualtat i garantir el dret a l'accés a tecnologies en condicions d'igualtat per a tota la població.

Segurament ens deixem més coses, però aquestes són prou importants. Fa massa temps que estan entre nosaltres i ara s'ha vist la importància que tenen en una situació crítica. Per tot això pensem que un pacte amb voluntat de futur no pot reduir-

se a tornar a posar en marxa el que ja teníem, perquè els problemes ja eren molt importants, han agreujat l'impacte del virus i ens poden dur a una situació d'enorme vulnerabilitat en qualsevol altre impacte desestabilitzador. Una ciutat forta i *amb poder*, tal com diu la campanya publicitària, no és la que guanya la Champions, és la que garanteix benestar bàsic a tots els seus habitants i la que té mecanismes potents per fer front a les mil i una situacions crítiques que la realitat ens depara.

Pel que fa a la ciutadania, cal subratllar com n'ha estat a l'alçada, una vegada més, davant els primers estralls de la pandèmia. I com continua estant-ho, ara, quan es comencen a percebre les conseqüències de la crisi a la nostra ciutat. Hi ha moltes manifestacions d'aquesta capacitat de reacció i de resposta: des de l'activisme de les xarxes veïnals i de suport mutu, al voluntariat de les entitats d'acció social.

Som conscients que moltes de les propostes i demandes no tenen solució en l'àmbit local. Requereixen suport i accions de molts nivells: Generalitat, Estat central, Unió Europea, organismes internacionals. Però és també obvi que un bon acord de ciutat, amb objectius clars i encarant bé els problemes, és la millor forma per aconseguir que altres administracions i institucions se situïn en la mateixa direcció. En aquest sentit entenem que caldria ampliar aquest Pacte a una dimensió metropolitana.

3 | PROPOSTES PER CADA TAULA DE TREBALL

3.1 ECONOMIA

Objectiu: Fer una economia més diversificada, que garanteixi la cobertura de les necessitats bàsiques, capaç de fer front a la crisi ambiental, generadora de bones condicions laborals.

Propostes:

- Treballar per promoure activitats més diversificades amb promoció d'indústria neta, amb desenvolupament tecnològic.
- Consolidar els espais industrials de la ciutat.
- Promoure sectors d'activitat que s'han mostrat claus per garantir el benestar: economia verda (transport col·lectiu i sostenible, energies netes i estalvi energètic, rehabilitació d'habitatges, reciclatge i minimització de residus, serveis de cures i atenció a les persones, cultura).
- Incrementar la taxa turística per dedicar el 100% de la seva recaptació a combatre els danys socials provocats per la indústria turística i, inicialment, a fer front a la crisi. Aposta decidida i pública pel decreixement turístic i per la generació d'alternatives més justes que vinguin a reequilibrar l'economia de la ciutat.
- Eliminar el consorci públic-privat "Turisme de Barcelona" i substitució per una agència pública de turisme destinada a regular i controlar el sector.
- Frenar inversions que agreugen la crisi ambiental (ampliació de l'aeroport i port). El turisme seguirà sent important, però cal evitar-ne el creixement, pels impactes socials i la vulnerabilitat que genera l'excessiva dependència d'aquest sector, i que no es focalitzi de forma intensiva en la pròpia ciutat de Barcelona. Cal repensar la capacitat de càrrega de la ciutat i una distribució equilibrada dels beneficis.
- En assumptes com la necessària limitació de creuers, retirada de l'ampliació de l'aeroport i la reducció del nombre de vols, en què les competències no corresponen a l'Ajuntament de Barcelona, cal una aposta pública i decidida per

aquestes mesures, així com l'obertura amb urgència d'un procés de diàleg amb les institucions competents per tal de fer entendre la seva necessitat i consensuar plegades el full de ruta per fer-ho.

- Retirada de la Modificació de l'Ordenança Municipal de Terrasses aprovada en el Plenari de l'Ajuntament de Barcelona el 29 de juny de 2018.
- Promocionar la recerca, especialment en activitats estratègiques social i ambientalment.
- Ajuts a mantenir el comerç de proximitat i el petit teixit empresarial de serveis als barris i a promoure l'economia social i solidària.
- Les ajudes han d'estar associades al compliment de retorn social, en termes de condicions laborals i socials, i han de prioritzar aquells sectors i activitats amb més dificultats per accedir a recursos. Cal considerar els costos de creació de noves activitats i un pacte sobre lloguers de locals comercials perquè deixin de ser una font d'expulsió de petits negocis.
- Aposta per l'Economia Social i Solidària (ESS)¹.
 - Mesures per blindar la política pública de suport a l'ESS i crear mecanismes per situar l'ESS a la base d'una nova matriu productiva a mig termini.
- Començar a orientar les polítiques en clau metropolitana.
- Cal reforçar fiscalment l'administració i això passa per repensar el finançament local i, sens dubte, per un replantejament a nivell català i estatal, així com per la persecució nacional i internacional de l'evasió fiscal.
- Incorporar clàusules en la contractació pública de l'Ajuntament per evitar contractar empreses que operen a paradisos fiscals o que vulneren els drets humans a països tercers.
- Exigir l'acreditació per part de les empreses que es presenten a un concurs públic del **Balanç Social** o similar (Balanç de l'Economia del Bé Comú).

1 Més propostes en el Pla d'Acció de l'ESS davant la crisi: <https://xes.cat/wp-content/uploads/2020/05/Pla-Accio-ESS-Administracions-Publiques.pdf>

3.2 MODEL URBÀ

Mobilitat

Objectiu: La pandèmia i el seu confinament també han posat en evidència la millora de la qualitat de l'aire i, en conseqüència, de vida.

Propostes:

- El transport públic, combinat amb el transport autònom (a peu, bicicleta..) ha de ser vital en el futur mes immediat.
- Cal pensar mesures de xoc (oferta de transport públic) per a la “nova normalitat” que evitin una regressió en la millora del model de transport a la ciutat.
- Reforçar el servei de Rodalies.
- Reforçar les xarxes de bus (carrils bus-eco-Vao, busos laborals, etc.) des d'una visió metropolitana és bàsic per assolir una millor mobilitat.
- Cal també acabar tot el que resta pendent: la línia 9, la connexió entre la Trinitat Nova i Vella, la connexió entre la línia 4 i l'estació de la Sagrera.
- Acabar les estacions de la Sagrera i Sant Andreu Comtal.
- Unir els tramvies per la Diagonal.
- Reduir el trànsit de cotxes tot el que calgui ja ara per tenir sempre els nivells de contaminació per sota dels límits marcats per l'OMS i establir ja mesures actives de gestió de la mobilitat que ho garanteixin. Establir la zona 30 a tota la ciutat excepte a les rondes.
- Fomentar els desplaçaments a peu o amb bicicleta i la regulació dels ginys elèctrics que circulen arreu de la ciutat i, finalment, un disseny urbà que doni seguretat a les persones, més espai públic per aquestes i menys pels cotxes i que les voreres siguin exclusivament pels vianants i més carrils bici. “Urbanisme tàctic”.
- Apostar per l'opció del Bus a Demanda.

Medi ambient

Objectiu: El procés de la Taula d'Emergència Climàtica fet el darrer any ha estat molt interessant. Moltes de les propostes apunten la nova estratègia de la ciutat. Amb la crisi que s'esdevé, reclamem de partir d'aquest consens per construir la nova ciutat i que no serveixi per aturar el procés.

Propostes:

- Potenciar polítiques actives per a la reducció de l'ús del cotxe privat en la ciutat.
- Avançar cap al residu zero. Implementar la recollida "Porta a porta" a més barris de la ciutat.
- Elaborar un pla per a l'eliminació de l'amiant que inclogui:
 - La creació d'una oficina específica per l'amiant.
 - L'elaboració de campanyes d'informació pública de la realitat sanitària i ambiental de l'amiant.
 - La creació d'un cens de l'amiant instal·lat a la Ciutat.
 - Elaborar un protocol de retirada dels possibles abocaments incontrolats.
 - Retirada urgent de l'amiant d'edificis públics, escoles, zones esportives.
 - Sanejar les zones antigament ocupades per barraques (ej. Turó de la Rovira).
- Establir una moratòria a la implantació del 5G amb la finalitat d'obrir un debat ciutadà i científic.
- Disminuir les emissions al port i l'aeroport,
- Promoció d'autogeneració d'energies netes (als terrats comunitaris, façanes...).
- Combatre les illes de calor amb canvi de materials i colors.
- Augment de les zones verdes i la seva qualitat.

Habitatge

Objectiu: Cal encarar el problema de l'habitatge per garantir a tothom l'accés a un habitatge en bones condicions d'habitabilitat comptant la diversitat de condicions familiars.

Propostes:

- Elaboració d'un Pacte per l'Habitatge per encarar aquest problema amb un conjunt variat d'eines d'acció. Us adjuntem la proposta concreta de la Crida a un Pacte per l'Habitatge 2020-2030.²
- Moratòria de tots els desnonaments un cop aixecat l'estat d'alarma. Fem nostres les propostes del **DOCUMENT DE TREBALL DEL GRUP PROMOTOR DE LA LLEI 24/2015**³
- Creació d'un índex d'habitatge necessari, lligat a metres quadrats per habitant.
- Creació d'una Oficina anti-mobbing.
- Creació de Taules Obertes sobre Habitatge (TOH) en tots els Districtes de la ciutat.
- Desenvolupament administratiu, tramitació i implementació de la resta de mesures contingudes en la «Declaració Institucional del Plenari de l'Ajuntament de Barcelona sobre Modificacions del PGM del 19 de febrer del 2018», amb especial èmfasi en la segona: «Regulació de la implantació d'establiments d'allotjament turístic, d'albergs de joventut i d'habitatges d'ús turístic (HUT) i reserva de l'equivalent del 40 % del seu sostre a habitatge protegit».
- Ampliació de la Zona 1 del Pla Especial Urbanístic d'Allotjaments Turístics a quasi tota la ciutat.
- Determinar les zones vulnerables amb habitatges en males condicions, per a la seva rehabilitació o reconversió. Existeixen problemes greus en diverses zones de la ciutat que cal afrontar de manera immediata.
- Adquirir ràpidament els pisos buits de la Sareb i dels bancs (a preu de cost, expropiació, etc.) per atendre les emergències socials d'habitatge. Exigir a la Generalitat una forta i ràpida inversió per obtenir habitatges amb la mateixa finalitat.
- Garantir que tot l'habitatge social i assequible construït a la ciutat mantigui la titularitat pública del sòl i que cap pugui ser desqualificat.
- Enfortir l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús com a model d'habitatge assequible, no especulatiu, transformador, comunitari i de base democràtica.

2 Podeu consultar el document en aquest enllaç:

<https://www.favb.cat/sites/default/files/comunicats/cridapactehabitatge.pdf>

3 Podeu consultar el document en aquest enllaç: <https://ilphabitatge.cat/el-grup-promotor-de-la-ilp-habitatge-llei-242015-publica-nous-documents-per-aturar-desnonaments-i-aconseguir-reallotjaments/>

- Impulsar el cooperativisme per a la reparació, rehabilitació d'edificis, estalvi energètic i climatització sostenible.
- Incrementar la construcció d'habitatge públic de lloguer amb la màxima urgència.
- Accelerar la construcció de l'habitatge assistit per a la gent gran.
- Avançar vers la plena transparència i participació real dels moviments socials en totes les tramitacions (urbanístiques, inversions, planejament, etc.) que incloguin inversions en habitatge o sòls urbans.

Disseny urbà

Objectiu: Cal pensar que tota reforma urbana ha de tenir en compte la necessitat d'un millor equilibri en termes socials i un millor disseny d'espais públics i edificis per garantir una millor salubritat dels espais.

Propostes:

- Equilibri territorial, camí a una nova governança metropolitana, per crear eines i instruments de govern de la Barcelona real.
- Un urbanisme que possibiliti la reordenació del teixit industrial i reincorpori una part d'indústria manufacturera.
- Austeritat. Racionalitzar els equipaments de la ciutat promovent la multifuncionalitat, la flexibilitat i la seva eficiència social.
- Millorar els espais naturals protegits i reducció dels impactes urbans.
- Connectivitat ecològica cap a altres espais naturals i a dins de la ciutat.
- Tenir presents les propostes del Pla de biodiversitat urbana.
- Afrontar la remunicipalització de l'aigua.

3.3 ÀREA SOCIAL

Benestar social

Objectiu: La pandèmia ha posat en evidència la necessitat d'una reforma en aquest àmbit. Els serveis socials han estat superats per l'aflorament de molta gent amb necessitats peremptòries de subsistència i que no tenien accés a les cobertures socials fixades per l'administració. És possible que aquesta pressió baixi a mesura que s'acceleri la reobertura d'activitats, però l'impacte de la crisi a curt termini fa pensar que ens trobarem amb una situació més dramàtica.

Propostes:

DRETS SOCIALS:

- Els Drets Socials han d'actuar com a eix vertebrador de les decisions de tots els àmbits del Pacte. Cal incorporar els Drets Socials a totes les taules del Pacte per Barcelona. Totes les polítiques, i especialment les econòmiques, han d'estar al servei de garantir una vida digna i també una mort digna a tota la ciutadania de Barcelona. L'equitat i la igualtat d'oportunitats per a tota la ciutadania de Barcelona ens ha de fer de guia.
- Polítiques que garanteixin a tots els habitants de la ciutat els seus drets bàsics (rendes mínimes, habitatge, educació, laboral, etc.), amb recursos suficients i els canvis legislatius necessaris.
- Davant la pandèmia social cal ser valentes i redefinir i actualitzar la cartera de serveis socials.
- Incloure accions específiques per millorar l'atenció i el treball amb la gent gran, des de problemes de maltractament, solitud i edatisme. Cal un pla específic que previngui aquests problemes.
- Cal parar atenció als col·lectius que restaran fora de la «renda mínima vital» i assumir des de la ciutat la seva cobertura.
- Cal parar també atenció a la feminització de la pobresa.
- Augmentar els recursos en els serveis socials per no haver de derivar les persones vulnerables a les xarxes de cures autogestionades, que estan totalment ofegades i prestant atenció per sobre de les seves possibilitats.

ACCIÓ COMUNITÀRIA, PARTICIPACIÓ CIUTADANA I BON GOVERN:

- Caldrà redimensionar tot el sector d'acció comunitària. Millorar la gestió entre les necessitats, els serveis de l'administració i els serveis oferts des de la societat civil i de les entitats socials i de voluntariat.
- Cal un increment de mitjans per tenir una acció comunitària potent als barris i a nivell de ciutat. Acció comunitària que, igual que l'acció de les entitats d'ESS i de les entitats del tercer sector, compten cada vegada més amb la participació de persones voluntàries. Aquest és un actiu que l'Ajuntament no pot desestimar.
- Garantir la participació de la societat civil no és secundari ni de segon ordre. Al contrari, cal que l'Ajuntament de la nostra ciutat faci una aposta ferma pel foment d'aquesta participació a través del suport a models que han demostrat ser actius, vertebradors i cohesionadors de barris i ciutat: l'activisme de persones associades i el voluntariat de persones vinculades a ONG.
- Potenciar les entitats de voluntariat social i facilitar-los-hi recursos: formació, locals i equipaments, desenvolupament de projectes d'atenció directa, reducció de burocràcies....
- Potenciar tota la xarxa social i la coordinació, en igualtat de condicions, amb la xarxa sanitària i la xarxa de salut mental.
- Ajudes per a la reconversió tecnològica i digital del sector social a fi d'adaptar-se, crear o innovar en noves plataformes de serveis que millorin l'atenció de les persones usuàries i també la concessió de beques o ajudes per evitar la bretxa digital de les persones vulnerables.

Cal que Barcelona avanci en el **Bon Govern**: Gestió ètica, democràtica i més àgil

- Establir el marc Democràtic i de valors ètics que guiarà les actuacions. Incorporar la reflexió ètica sobre els drets de les persones i orientades a l'acció per resoldre'ls els problemes.
- Millorar la democràcia en tots els nivells institucionals: revisar la forma com es prenen les decisions. Priorització amb criteris de vulnerabilitat.
- Reajustar els organismes, on participa l'Ajuntament de Barcelona, als fins per als quals varen ser creats: CSB, CSSB, CEB. Dotar-los de capacitat executiva, avaluadora i sancionadora, tot deixant molt clares les competències i espai de decisió de l'Ajuntament.

- Disminuir la fragmentació dels programes i serveis d'atenció a les persones. Incloure sempre les persones institucionalitzades. Una cosa és que l'administració s'organitzi per departaments i una altra és que arribin els serveis i programes fragmentats a les persones. Cal Visió integral de les persones.
- Millorar l'equitat d'accés als recursos i als serveis socials. No és de rebut l'enorme diferència d'accés als serveis entre els serveis d'atenció primària de salut i els serveis socials bàsics municipals.
 - Integració Serveis socials bàsics i Serveis Socials d'Atenció Primària de Salut. Crear una finestra única de serveis socials que millori la resolució dels problemes de les persones, que estalvi temps i desplaçaments entre serveis.
 - Participació ciutadana efectiva en la planificació, organització i gestió dels serveis d'atenció a les persones.
 - Consells de Participació en Centres de serveis a les persones. Desplegar la proposta de Consell de participació en els centres d'atenció primària de Salut.
 - Delegació de cadires de l'Ajuntament buides en consells de participació. Per exemple les residències de gent gran tenen consells de centre on té cadira l'Ajuntament i no s'ocupen.
 - Bústia de denúncia ciutadana de la vulneració de drets o conflictes ètics en la prestació de serveis a les persones. Establir mecanismes efectius de denúncia on ciutadania, familiars o els professionals del servei, es puguin adreçar quan els serveis s'aparten dels seu fins i es vulneren drets.

RECONeixEMENT D'ENTITATS I AGENTS SOCIALS

- Equiparar el reconeixement social de les entitats de l'àmbit social a les d'àmbit sanitari i visibilitzar-les.
- Equiparació de condicions laborals entre els professionals de la salut i els de l'àmbit social (millorar el reconeixement de l'àmbit social).

Proposem recollir les propostes del Dictamen del Consell de Ciutat elaborat el 2013 «Teixit associatiu i abordatge de la crisi. Acció comunitària i alimentació». _ Malgrat tot, continua sent un document actual⁴.

4 Podeu accedir a les propostes en aquest enllaç:

<https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/87370/1/12519.pdf>

Sanitat

Objectiu: L'evidència de les mancances és prou colpidora, cal reforçar la qualitat de la sanitat pública a la ciutat.

Propostes:

- Cal dotar Barcelona d'un **Pla de Protecció front a Epidèmies** on estiguin ben establerts (de forma similar a la resta de plans de protecció civil) tots els instruments de comandament i els mecanismes d'articulació, que faciliti una activació urgent. No n'hi ha prou d'activar recursos, cal garantir-ne una gestió efectiva.
- Cal reforçar l'Atenció Primària de Salut amb més recursos, més personal, amb més estabilitat laboral, etc.. dedicant-li un mínim del 25% del pressupost sanitari i aplicar polítiques de salut comunitària.
- Cal revertir les privatitzacions de les últimes dècades per aconseguir que la sanitat pública sigui 100% de gestió pública, transparent i participada socialment.
- Gestionar al màxim de les seves possibilitats tots els recursos sanitaris públics disponibles per fer front a l'augment de les llistes d'espera de tots tipus per la no atenció dels problemes de salut prevalents i dels nous incidents durant la crisi del COVID-19. Això ens obliga a aprofitar totes les instal·lacions, plantes, llits i horaris disponibles de la sanitat pública per reduir dràsticament totes les llistes d'espera quirúrgiques, diagnòstiques, etc.
- Integrar l'Hospital del Sagrat Cor a la xarxa pública.
- Integrar les residències a la xarxa sanitària primària.
- Caldrà reforçar tot el sistema de salut mental a causa d'un probable increment de problemes en diversos col·lectius socials.
- Reforçar les xarxes ciutadanes d'intervenció en matèria de salut. Són moltes les persones que hi estan involucrades. No només en els recintes hospitalaris i sociosanitaris, sinó en l'àmbit de la primària, els domicilis i la salut comunitària. Cal invertir en potenciar i promoure el voluntariat de salut i l'acompanyament des de la proximitat i des del domicili.
- Cal vetllar perquè, passada la situació de pandèmia, es continuï facilitant i garantint el dret a les persones migrades a l'obtenció de padró i de la TSI.
- Avaluar la qualitat de l'atenció a distància a través de les noves tecnologies.

- Cal vetllar per recursos econòmics, humans i molt d'esforç d'imaginació perquè la nova normalitat permeti canvis en positiu i potenciar els aspectes més forts de l'Atenció Primària que entre d'altres són l'atenció longitudinal i l'accessibilitat.
- Garantir una Atenció Primària (AP) de qualitat obliga a dotar als centres de plantilles suficients amb contractes estables.
 - Evitar la fragmentació de tasques, com presència de professionals que sols facin atenció a domicilis, urgències, cures pal·liatives, malalties cròniques, etc.
 - Deixar de fer proves innecessàries, adequar la freqüència de controls crònics, evitar la medicalització en processos lleus o en malestars de la vida i fer propostes d'actius socials, etc.
 - Potenciar les capacitats personals de la població.

Cures

Objectiu: Repensar i dignificar la política de cures: model de residències de gent gran, atenció domiciliària, etc. Les experiències viscudes durant aquesta pandèmia ens reafirmen en que s'imposa la necessitat d'un canvi radical. Les administracions públiques, cada una en el seu nivell de responsabilitat, han de reconèixer, garantir, vetllar pels drets de les persones grans i dependents. Cal crear una cultura social que reconegui els seus drets, les dignifiqui i les faci visibles. El nou model ha de garantir el dret universal de les persones grans i dependents a ser cuidades. Aquest dret s'ha de centrar en les necessitats de les persones, prioritzar l'atenció en el domicili i donar prioritat a mantenir les persones en el seu entorn. S'ha de prioritzar adaptar els domicilis a les necessitats de les persones, eliminar barreres arquitectòniques....

Cal crear habitatges públics amb serveis comuns, compartits i tutelats amb el suport necessari, adaptats a les seves necessitats i que els hi permeti viure de manera digna, gaudir de les relacions i continuar amb el seu projecte de vida.

Cal potenciar els Serveis d'Atenció al Domicili (SAD), municipalitzar-los, garantir als i les treballadores formació acadèmica, reconeixement de tots els drets laborals, condicions de treball de qualitat i salaris dignes. Aprofundir i agilitzar la creació de les súperilles d'atenció al domicili que permetin la creació d'equips de treball de les treballadores del SAD per facilitar la continuïtat en l'atenció a les persones i desenvolupar una forta coordinació entre aquests servei del SAD amb els Serveis Socials i l'Atenció Primària.

Calen adequar els espais públics de pobles i ciutats perquè estiguin lliures de barreres arquitectòniques, adaptats a les necessitats i limitacions d'aquest grup de població.

Sols quan tots aquests recursos no puguin donar resposta a les necessitats de les persones, o elles ho sol·licitin, s'han de plantejar els recursos de les residències com a darrera opció.

En aquest apartat cal identificar molt bé el que són drets d'equitat d'accés a les carteres de serveis comuns sanitaris i socials vinculades a la condició de ciutadania i que no es perden per les condicions contextuais de les persones. I diferenciar-ho del que és la gestió del funcionament diari (manteniment, hoteleria...) d'una instal·lació o lloc on es viu (pisos tutelats, residències, llars, pisos amb serveis...).

Propostes:

- Accés de totes les persones insitucionalitzades a les carteres de serveis sanitaris i programes socials. Com per exemple d'accés a la cartera de serveis sanitaris d'atenció primària de salut reconeguts per llei a nivell estatal i d'obligat compliment⁵.

En relació a les **residències per a gent gran**:

- Ampliació del *Procediment específic d'actuació davant el maltractament a les persones grans*⁶, gener 2018, a les persones grans insitucionalitzades
- Cal treure la gestió privada de les residències públiques, han de ser de gestió pública participada amb les AAVV i organitzacions ciutadanes dels barris als Consells de participació, amb veu i vot.
- Construcció de noves residències públiques i socio-sanitaris públics que siguin base fonamental del nou model residencial que s'ha d'establir amb participació decisiva dels moviments socials.
- Assistència sanitària 24 hores a les residències a través dels CAP
- Les administracions han de garantir un rigorós control de qualitat de les residències actuals i els drets de les persones residents.

5 <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2006-16212>

6 http://salutintegralbcn.gencat.cat/web/.content/30_ambits/atencio-social-i-sanitaria/bon-tracte-a-la-gent-gran/Maltract-gent-gran-PROCEDIMENT_04.pdf

Educació

Objectiu: Pensem que cal considerar les conseqüències psicològiques del confinament en els nostres infants, adolescents i joves i que cal planificar activitats des de l'educació i altres entorns no formals per fer acompanyament i donar suport a un retorn a l'escola de cara al nou curs. Barcelona, com a ciutat educadora, és una extensió efectiva del dret fonamental a l'educació.

a) Proposta de mesures d'àmbit municipal:

En la presa de decisions de les mesures que tot seguit s'especifiquen, cal considerar activitats diverses en funció de les diferents franges d'edat: 0-6, 6-12 i 12-18.

- Incrementar el personal destinat per als Serveis Socials dins l'escola o en l'àmbit dels districtes per a la detecció d'infants, adolescents i joves en situació de vulnerabilitat.
- Reforçar les actuacions per augmentar les beques de menjador.
- Considerar un pressupost extraordinari, en col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, si escau, per a l'organització de colònies i casals d'estiu, tant fora de Barcelona com a instal·lacions dins la ciutat. Que cap alumne/a deixi d'anar-hi per manca de pressupost familiar.
- Obrir tots els espais municipals que sigui possible utilitzar i ampliar les seves actuacions per tal que infants, adolescents i joves tinguin un lloc de referència en el què puguin comptar amb uns referents adults, per tal que, en grups reduïts, s'incorporin activitats lúdiques i inclusives. Les activitats haurien d'estar planificades i personalitzades en funció de la necessitat de cada infant, en funció de la seva edat i l'entorn on viu. Considerem que aquest acompanyament individual i continuat per part d'equips d'experts hauria de servir per detectar els infants que es troben en situació de vulnerabilitat i prioritzar la seva atenció conjuntament amb els mestres a l'escola. Sense ànim d'exhaustivitat s'esmenten alguns d'aquests espais:
 - Esplais de lleure.
 - Casals d'infants i joves.
 - Centres esportius; projectes per fomentar la vida saludable; monitoratge d'esports; utilització de les piscines municipals, etc.

- Centres culturals per a la programació de teatre familiar, música, dansa, arts plàstiques, etc.
- Centres cívics. Poden realitzar tallers d'estudi d'idiomes, cuina, i altres activitats en la línia dels què fan habitualment, però adreçats exclusivament a joves, infants i adolescents en aquesta situació especial de pandèmia.
- Ampliar el programa de patis oberts a l'escola pública.

b) Mesures municipals per col·laborar a eliminar la fractura digital entre els infants i joves:

Davant la bretxa digital existent, en la què una part molt important de la nostra societat es troba dividida en diferents sectors socials pel que fa al seu accés i domini de la tecnologia relacionada amb els ordinadors, Internet i dispositius digitals afins, proposem una atenció específica a les famílies amb una vulnerabilitat més alta:

- Les biblioteques municipals han de disposar de més personal i més espais digitals amb les mesures COVID-19 que calguin, per exemple, implementar cita prèvia en coordinació amb les escoles i els educadors de carrer. Es tractaria de:
 - Detectar les necessitats de joves i infants i treballar per aconseguir reduir-les.
 - Generar un vincle de confiança amb l'equip de la Biblioteca, que permeti que el dia a dia sigui més fluid.
 - Millorar el coneixement de l'ús de la biblioteca tant per part dels infants i joves com dels adults.
 - Dotar l'equip de la biblioteca d'habilitats per fer l'abordatge i intervenció amb infants i joves en risc.
- Cal analitzar i valorar les debilitats que s'han trobat en el moment de gestionar un aprenentatge fora de l'aula, on-line, i les mancances organitzatives per dur-lo a terme, per fer més efectiu aquest suport des de l'àmbit no formal de l'educació.
- Que les companyies telefòniques facilitin l'accés gratuït a totes les llars amb infants que no disposin de connexió.
- Continuar el projecte de proveir dispositius electrònics a les famílies més vulnerables.

c) El valor de la comunitat en les respostes a la crisi

Qualsevol espai privat que es gestioni amb algun tipus de subvenció pública hauria de posar les seves instal·lacions i recursos a disposició de la comunitat per atendre les necessitats de joves, adolescents i infants en aquesta greu crisi que estem passant a causa de la COVID-19. Apuntem alguns d'aquests espais:

- Museus
- Centres culturals
- Patis oberts i instal·lacions esportives de les escoles concertades

Finalment, tres consideracions:

- Entenem que les escoles bressol no haurien d'obrir les seves portes abans de l'inici de curs:
 - d'una banda, perquè el valor de l'escolarització en la franja de 0-3 anys és la socialització, d'impossible realització davant la COVID-19.
 - de l'altra, per la impossibilitat del distanciament social amb mestres i cuidadors.
 - Entenem, però, que les famílies necessiten un suport per a la conciliació amb els seus llocs de treball, però que aquest s'hauria d'aconseguir per altres vies, com ara plans específics: baixes laborals, ERTO, etc.
- Denunciem un cop més que el sistema educatiu públic del nostre país pateix una sèrie de mancances a causa de les successives retallades i l'increment de recursos destinats a l'escola concertada. L'alumnat vulnerable està concentrat a l'escola pública i representa un de cada quatre alumnes i aquest fet no es pot obviar; d'altra banda, una cinquena part de l'alumnat que acredita l'ESO, no continua estudiant i encara no ha entrat al mercat laboral.
- També cal valorar l'impacte en la formació d'adults, on també existeixen vulnerabilitats i calen mesures per adaptar-se als canvis.
- Polítiques públiques educatives que contemplin mesures per lluitar contra la bretxa digital a les escoles (equips, accés universal, inclusió, ús creatiu i crític, treball en xarxa, comunitats d'aprenentatge, tutories individuals, context familiar, alumnat amb necessitats especials...). Aquesta pandèmia ha posat de relleu que la bretxa digital és bretxa social. Garantir menjadors universals i gratuïts.

- Potenciar l'educació al llarg de la vida com una eina de creixement personal, de cohesió social i com una possibilitat d'incorporació al món laboral. Apostar per la formació contínua del professorat en competències digitals i en entorns i processos d'aprenentatge a l'aula i no presencial, així com posar a disposició del professorat les eines necessàries per poder donar respostes a les necessitats educatives derivades de la pandèmia. L'educació de persones adultes ha de ser un instrument prioritari per compensar aquesta crisi sanitària, social, laboral i educativa.
- Pla de xoc contra l'abandonament escolar. A Catalunya tenim una taxa d'abandonament escolar prematur que el 2019 va incrementar en dos punts, del 17 al 19 % (Departament d'Educació, 2020). Calen urgentment mesures d'orientació individual educativa i professional en els moments de les transicions educatives. Reforçar camins alternatius d'aprenentatge, amb programes i centres de noves oportunitats educatives, amb oferta suficient, d'alta qualitat i amb connexió als centres educatius i de formació.
- Reconèixer i promoure el dret al lleure educatiu i sociocultural de tots els infants i joves i especialment dels que es troben en situació de vulnerabilitat. Creació de programes a cada districte per tal d'assegurar que aquest dret es garanteixi. Col·laboració entre les administracions i les xarxes de l'entorn per fomentar activitats de música, teatre, dansa, circ, pintura o d'altres.
- Apostar per un sòlid sistema R+D+i al servei de la societat, capaç de fer front a situacions com la provocada per la pandèmia. Les institucions acadèmiques, empreses i cooperatives d'aquest sector poden ser de gran valor en la reactivació econòmica que compensi la previsible retracció dels sectors tradicionals (com el turisme i la construcció).

3.4 CULTURA

Objectiu: Entenem la cultura com un dret i una funció essencial bàsica a preservar i garantir per a tothom, de cara a generar cohesió i apoderament social, promovent l'autonomia i la capacitat crítica de les persones i les comunitats. En aquest punt volem posar en valor i reconèixer la tasca dels projectes que promouen la cultura de proximitat d'arrel comunitària. És imprescindible la cultura de proximitat, directa i presencial. És la que ha aguantat el confinament amb propostes on-line i, en molts casos, ha estat pal de paller de les xarxes de suport dels barris.

Volem posar en valor la tasca dels equipaments privats que són comunitaris i amb vocació pública: Els ateneus i altres espais que teixeixen els barris. També la dels petits equipaments de ciutat, aquells que des de la proximitat i l'acció comunitària han ajudat a sostenir els nostres barris durant aquests dies, els equipaments de gestió ciutadana, casals de barri, centres cívics i de les entitats que promouen la cultura popular i comunitària des de la cultura de proximitat, les entitats que construeixen les Festes Majors dels nostres barris.

La cultura és un dret bàsic de ciutadania, un pilar bàsic del benestar, creador de pensament crític i un factor fonamental de la cohesió social. Les polítiques públiques han de garantir tant l'accés a la cultura com la possibilitat d'expressivitat, la creació.

Per això és indispensable el suport públic, que impulsi el sector de la cultura, que s'ha vist fortament impactat per l'aturada de l'activitat, quan encara no s'havia recuperat de l'impacte negatiu dels anys de les retallades i es troba en uns nivells de precarietat extraordinaris. Aquest impuls de la cultura ha de promoure una cultura participativa, inclusiva i no elitista ni endogàmica. Per anar construint una ciutat diferent en la que la cultura és indispensable per la millora de la qualitat de vida de la classe treballadora.

Propostes:

- Suport al funcionament diari i al manteniment de les infraestructures. És el que ha permès continuar fent activitat on-line (sous, subministraments, lloguers, ...).
- Ajuts per a la reprogramació d'activitats (de talleristes i artistes) tenint en compte que moltes activitats, actuacions i serveis tindran inicialment pèrdues per les condicions en les que es podran realitzar (poques persones, aforaments reduïts, distància física, neteges més sovint, més personal de neteja, materials de neteja i protecció, ...).
- Reconeixement del compromís i la implicació dels equipaments privats i comunitaris amb vocació i activitat pública, com els ateneus i altres espais similars, realitzant amb tots ells convenis adients, especialment en els districtes on no n'hi ha encara, establint criteris iguals en tots els districtes.

- Posem tot el seu potencial i capital humà (voluntari i professional) així com les seves instal·lacions al servei de la ciutat, de les escoles que puguin necessitar espais, etc., per aconseguir un nou model de ciutat centrat en les persones, que garanteixi la cultura com a dret bàsic, respectuosa amb el medi ambient i en la que regeixin els principis de l'economia social i solidària.
- Fem presents les propostes de la Plataforma de Gestió Ciutadana que gestiona equipaments públics de proximitat:
<http://cab.cat/sites/default/files/2020/La%20Plataforma%20de%20Gesti%C3%B3%20Ciutadana%20de%20Barcelona%20davant%20la%20COVID19.pdf>
- Posada en marxa de circuits artístics als barris que serveixin a la vegada per reactivar la vida cultural i donar oportunitats a molts artistes que s'han quedat sense feina.
- Espectacles de petit format poden facilitar aquesta activitat cultural capil·lar i funcionar bé en moments on és convenient no fer aglomeracions.
- Comptar amb els projectes de proximitat com a interlocutors en les diferents polítiques i accions de la ciutat per donar resposta a la situació de crisi.
- Ajudes a la reconversió tecnològica i digital del sector cultural a fi d'adaptar-se o crear noves plataformes a l'accés del petit format, i no només de les grans companyies.
- El compromís de garantir el model de gestió ciutadana, amb el manteniment i la consolidació dels convenis.
- Enfortir i articular el pla d'acció de cultura i educació partint de tots aquells projectes i iniciatives que s'han desplegat en els darrers anys a la ciutat, en els diferents centres educatius formals i no formals i que, en molts casos, han estat impulsats per entitats i col·lectius artístics de cultura de base, en funció de la detecció de necessitats en cada espai i territori.
- Treball submergit dels treballadors culturals. Un aspecte que es passa per alt, sobretot en els grans espectacles.
- En el territori de proximitat, també a les sales petites (Bars, etc...) es pot fer activitat cultural de proximitat.
- Apostar per fer esdeveniments a l'aire lliure i facilitar l'ús de l'espai públic i les possibles responsabilitats.
- Visibilitzar el paper de les dones en la creació artística. Així com lluitar contra les discriminacions de gènere amb programes sobre inclusió de les dones en la ciència

i tecnologia; que abordi l'accés als estudis tecnològics/científics, l'accés femení als sectors industrials, manufacturers, tecnològics i digitalitzats; incorpori línies per combatre la bretxa digital de gènere i d'origen.

- Promoure la cultura com a valor de ciutat a escala internacional i local, apostant pel manteniment i la creació de llocs de treball de qualitat que respectin els drets dels treballadors i treballadores. No podem permetre'ns tornar a la normalitat anterior, on una part considerable del sector cultural i turístic pateix explotació laboral i manca de drets.
- Apropar la cultura als barris, creant circuits d'activitats que es realitzin a cada barri o districte. I això permetria una contractació de professionals amb una certa garantia i, també, potenciaria els espais de creació en els nostres barris en col·laboració amb entitats, moviments culturals populars, fomentant la creativitat i l'expressió popular, garantint l'accés a la cultura i a la seva producció.

Esports

Objectiu: Repensar l'esport de base per garantir l'accessibilitat, la inclusió social i la diversitat. La cultura i l'esport amb vocació de servei públic. Donar suport a l'esport femení a tots els nivells. Reconèixer la professionalitat de les persones treballadores dels centres esportius municipals, tot vigilant que no es produeixin casos de contractació precària.

Propostes:

- Potenciar l'esport com una eina educativa essencial per al desenvolupament dels infants i que tots els infants hi puguin tenir accés gratuït.
- Reequilibri financer als equipaments municipals que des del 16 de març no han generat ingressos, han posat les persones treballadores en un ERTO i en molts casos han seguit donant servei no només a les persones abonades als centres sinó en obert a tota la ciutadania.
- Acompanyament econòmic-estructural fins al retorn a la nova normalitat o a paràmetres que tornin a fer sostenibles les organitzacions/empreses gestores entitats esportives/clubs esportius.
- Subvencions, reduccions/bonificacions en les quotes d'ús d'espais, federatives, assegurances, arbitratges... a les entitats esportives que ofereixen activitat esportiva de formació/competició als infants i joves de la ciutat.

- Ajuts que incorporin descomptes en la quota a poblacions desfavorides a causa de la pandèmia, com nous aturats/ades, persones amb disminució d'ingressos a causa d'un ERTO (del tipus actual o dels què es puguin esdevenir a continuació), autònoms amb ingressos disminuïts...
- Campanyes de sensibilització de la importància de l'esport com a eina de salut física i mental en temps de crisi i postcrisi; en aquest sentit:
 - Incentivar l'ús d'equipaments esportius.
 - Seguir oferint serveis, de manera limitada, via on-line i gratuïts a la ciutadania mentre es normalitzi totalment la situació.
 - Dissenyar campanyes específiques d'ajut mitjançant l'esport, a les persones més vulnerables que més han patit els efectes físics i mentals del confinament i segueixen amb seqüeles (via prescripció mèdica).
 - Afavorir l'entrada en condicions avantatjoses de persones que han estat treballant en primera línia (sector mèdic, de seguretat, d'aprovisionament...) en condicions i franges especials i reduïdes.
- Establir plataformes de comunicació més àgils basades en la tecnologia, que permetin estar en contacte a tot tipus de persones implicades en la xarxa esportiva, amb major o menor grau d'accés a la tecnologia:
 - Formacions en l'ús de la tecnologia de la comunicació (plataformes, funcionament, accessos...)
 - Bonificacions en l'accés a aquestes plataformes si és que són de pagament (Teams ...)